

تو مپی بچ

Ketabton.com

اتومي بم

• اتومي انرژي زمونږ په ژوند کې ډير زيات ارزښت لري د ذکرشوي انرژي څخه په ملکي اونظامي چارو کې کار اخستل کيږي په ملکي چارو کې ورڅخه ډبريننا په منظور او په نظامي چارو کې ورڅخه دوسلو (اتومي بم) په منظور کار اخستل کيږي انسان کولای شي داتومي بم په وسيله نړۍ تباه کړي څرنگه چې مونږ مسلمانان يو نويومسلمان بايد اتومي بم دنړۍ دتباهي په منظور نه بلکې د خپل دين او خاورې څخه دفاع په منظور جوړ کړي ترڅو دکفري نړۍ له شرڅخه په امان شي

• الله په قران کریم کې فرمايي

• واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخيل ترهبون به عدوا لله وعدوكم واخرين

• من دونهم لا تعلمونهم الله يعلمهم وماتنفقون شئ في سبيل الله يوف اليكم وانتم

• لا تظلمون (سورة انفال الاية ٦٠)

• ژباړه : تيارى ونيسى دې کافرو ته څومره چې ستاسو طاقت وي دتړلو داسونو نه چې تاسو ويروى په دې سره دشمنان دالله اودشمنان ستاسو اونور کسان دي ددوي نه غير چې تاسو يي نه پيژنى الله پيژني دوي او هغه شى چې تاسو يي خرچه کوى دکوم شي نه دالله په لار کې پوره به درکړي تاسوته اجر و نه او په تاسوبه ظلم و نه شي

• نومسلمان ته دخپل دين او خاورې څخه ددفاع او کافروسره دمقابلي لپاره دوسلو په جوړولو امر شويدي او همدارنگه په ملکي چارو کې داوسپني او نوروشيانولکه اتومي انرژي اوداسي نوروڅخه د گټې اخستلو امر شويدي نواتومي بم هم يوه وسله ده چې مسلمان يي بايد دخپل دين او خاورې څخه د دفاع په منظور جوړه کړي چه مثال يي ديوچاقودى چه څوک يي د خربوزي بادرنګ ترکارى اونوروشيانودپري کولو لپاره استعمالوي اوڅوک يي دانسان دوژني لپاره استعمالوي داتومي بم څخه بايد دخپل دين او خاورې څخه ددفاع په خاطر گټه پورته شي او همدارنگه داتومي انرژي څخه بايد ډبريننادتوليد په موخه گټه پورته شي

هستوي تعاملات

- هغه تعاملات چې د یو عنصر په هسته کې دهستوي موادو دتغییر په اساس صورت نیسي اودیونوي عنصر اتوم لاس ته راځي دهستوي تعاملاتوپه نامه یادیري دیو شمیر مهمو هستوي تعاملاتو دایجادیدولپاره په عمومي ډول داساسي ذراتو لکه

- (نیوترونونو) څخه یوه ذره دمشخص جسم په مخ کې ورته هدف وایي واردوي

دهستوي تعاملاتوانرژي

- هستوي تعاملات د انرژي له مخې په دوه قسمه دي

- (۱) هغه تعاملات چې په هغه کې تودوخه تولیدیري د Exoergic تعاملاتوپه نوم یادیري

- (۲) هغه تعاملات چې تودوخه اخستونکي دي د Endoergic تعاملاتوپه نوم یادیري

- دانشتاین دمعادلي په اساس کتله له منځه نه ځي بلکه هغه په انرژي بدلیري او معکوس همداکار اجراکیري دهغي مشهوره معادله کومه چې دکتلي اوانرژي ترمنځ ارتباط بنی داده

$$E = m c^2$$

- دلته E انرژي m کتله او c^2 دنور سرعت دی په هستوي تعاملاتو کې دکتلي تبدیلی په Δm سره بنی

- کله چې دیوې کتلي سرعت دنور دسرعت دمربع سره مساوي شي نو په انرژي بدلیري

- کله چې دیورانیم دوه سوه پنځه دیرش یوه هسته دنیوترون په وسیله بمبار شي نو

- 200Mev انرژي ورڅخه لاس ته راځي نو مونږته داسوال پیداکیري چې داانرژي له کومه شوه دانشتاین دمعادلي په اساس یوه اندازه کتله په انرژي تبدیله شوي ده

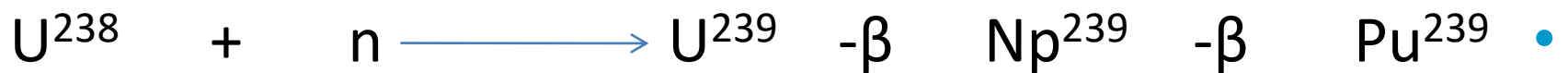
- په هستوي تعاملاتو کې اکثره وختونه د لاسته راغلي موادو کتله دتعامل کونکو موادو دکتلي څخه کمه وي چې دکتلي کمه شوي برخه په انرژي باندي بدلیري

دهستي ماتول Nuclear fission

- په ۱۹۳۹م کال کې Hann او Strassmann آلماني کيمياپوهانو داکشف کړل چې کله د درندو اتومونو هستې لکه U^{235} د نيوترون په وسيله بمبارد شي ديورانيم هسته په دوو بيلو هستو باندې بدلېږي لومړی ديورانيم نيوترون جذبوي او په U^{236} باندې بدلېږي چې ديورانيم يو غير ثابت ايزوتوپ دی او وروسته په دوو هستو باندې چې د دوو څخه تر درې پورې نيوترونونه او زيات مقدار انرژي هم ورسره ازادېږي بدلېږي نو مونږ دهستي ماتيدل Nuclear fission داسې تعريفوو
- هغه تغيراتو ته ويل کېږي چې په هغه کې د يو اتوم هسته په وړو برخو تقسيمېږي
- يوه هسته کولای شي چې په مختلفو طريقو ماته شي او دهغې څخه مختلفې هستې لاس ته راشي د U^{235} دهستي ماتيدل په 35 مختلفو طريقو صورت نيسي او ديورانيم دهستي دمستقيم او يا غير مستقيم تخريب څخه 36 مختلف عناصر لاس ته راځي

- د U^{235} ایزوتوپ په شان یوزیات شمیر نور درانده ایزوتوپونه هم د نیوترونونو د بمبارد په وسیله په اسانۍ سره تجزیه کیري مگر دهغوی ددلی څخه یواځې د U^{235} ، عناصر دبطي نیوترونونو په وسیله هم دتجزیې وړ دي

- پلوتونیم یو رادیواکتیف عنصر دی او په مصنوعي ډول یې په اتومي ریاکتورونو کې لاسته راوړي په داسې ډول چې لومړی د U^{238} هسته دنیوترون په وسیله بمبارد کوي چې دا هسته په U^{239} چې دیورانیم یو ایزوتوپ دی بدلیږي وروسته دبیتا یوه وړانگه ورڅخه خارجیري او په Np^{239} بدلیږي چې ددی څخه هم دبیتا یوه وړانگه خارجیري او په Pu^{239} بدلیږي

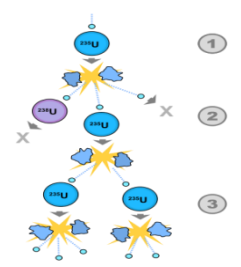
- کله چې د Pu^{239} هسته دنیوترون په وسیله بمبارد شي دپلوتونیم هسته په دوو نورو هستو باندي بدلیږي لومړی پلوتونیم نیوترون جذبوي او په Pu^{240} باندي بدلیږي چې د پلوتونیم یو غیر ثابت ایزوتوپ دی او وروسته په دوو هستو باندي چې درې نیوترون او زیات مقدار انرژي هم ورسره ازادیري بدلیږي

هستوي زنجيري تعاملات

- هغه عمليه ده په کوم کې چې نيوترون دراتلونکي عمليي لپاره زياتول (زيروول) کيږي
- په هستوي ماتولو کې زيات مقدار انرژي ازادېږي دمثال په ډول ديورانيم دهرې هستي د ماتولو په صورت کې 200Mev انرژي ازادېږي دغه انرژي سره له دې چې لوي مقدار دی خو دومره نه ده چې په صنعتي لحاظ ورڅخه استفاده وشي مگر که وکولاي شو دکار وضع داسې ترتيب کړو چې دتجزئي لاندې جسم په محدود وخت کې سوري شي نودهغه څخه زيات مقدار انرژي لاسته راوړلای شو دمثال په ډول د ^{235}U ديوې هستي د ماتيدو په صورت کې 2 نيوترونونه ازادېږي که وضع داسې ترتيب شي چې ددې نيوترونونو څخه هريو وکولاي شي سوري توليد کړي دغه دوه نيوترونونه

• $2^2=4$ نیوترونونه کیري دغه څلور نیوترونونه په خپل وار هر یو دوه نیوترونونه ازادوي یعنی $2^3=8$ نیوترونونه ازادوي چې دا عملیه دجسم دتولې کتلې تر محو کیدو پورې ادامه پیداکوي او په بې سارې ډول زیات مقدار انرژي لاسته راځي اوس که دغه زیاته انرژي یو دم او په ډیره لنډه موده کې ازاده شي چاودنه رامنځته کوي داتومي بم جوړښت په همدې ډول دی مگر که دغه انرژي په تدریجي ډول او دکنترول وړ حالت سره سره ازاده شي کولای شو دهغه څخه صنعتي استفاده وکړو لکه په اتومي ریاکتورونو چې اتومي انرژي کنترولي بڼه لري

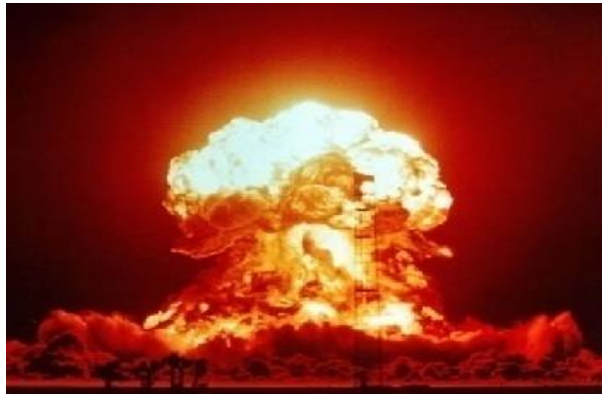
• دپورته نظریاتو څخه په گټې اخستني دتولې نړۍ پوهان په دې هکله خپلو څیړنو ته ادامه ورکوي او دهرې ورځې په تیریدو سره نوي انکشافاتو ته لاره پیدا کوي

اتومي بم

- هغه بم کوم چې داساسي هستوي ځنځيري تعاملاتو غوندي تيز عمل کوي داتوم بم په نوم يادېږي يا په بل عبارت اتومي بم دغير کنترول شوي ځنځيري تعامل څخه عبارت دی
- اتومي بم لرونکی ددوه ماتيدونکو مادو U^{235} او Pu^{239} او ديوي چاوديدونکې مادې (TNT) دی کله چې (TNT) مواد وچول شي دغه (TNT) موادديورانيم کتله په نورو کتلو بدلوي اودوه مختلفې کتلې دچاودنې په اساس منح ته راوړي چې په نتيجه کې په ځنځيري تعامل باندې بدلېږي او بم انفجار کوي چې په زياته اندازه حرارتي انرژي توليدوي هغه حرارت چې داتومي بم دانفجارپه اثر توليدېږي 10مليونه سانتي گريد حساب شوی دی ځينو کتابونو دغه حرارت 100 مليونه فارنهایت بنودلی دی او همدارنگه ورسره گاما وژونکې وړانگې هم ازادېږي چې ژوندي حجرې ته ډير ضرر رسوي چې دغه وړانگې تر ډيره وخته پورې په فضا کې پاتې کيدی شي که چيرته بم دځمکې سره نژدې وچوي نو په دې صورت کې خاورې او دورې فضا ته پورته کوي او په فضا کې راديواکتيف مواد خپرېږي او دغه خاوره دککړې خاورې په نوم يادېږي او دغه شعاکاني زياته ساحه تر خپل اثر لاندې راولي
- داتومي بم دچاودنې ازاده شوي انرژي په درې برخو ويشل کيږي
- لومړی : 35% دتودوخي انرژي دلمبې په شکل توليدوي
- دويم : 50% دطوفان په شکل فشار او انرژي توليدوي
- دريم : 15% دراديواکتيف موادو لکه نيوترون ،گاما، الفا او بيتا وړانگو په شکل خپروي او شاوخوا چاپيريال په خطرناکو راديواکتيف ايزوتوپونو ککړوي
- نوټ : په اتومي بم کې ديوراني- ^{235}U کتله (۱۰ - ۰) اودپلوتونيم کتله د(۱۰ - ۱۵) کيلو گرامو په شاوخوا کې ده چې داسرارو جز دی

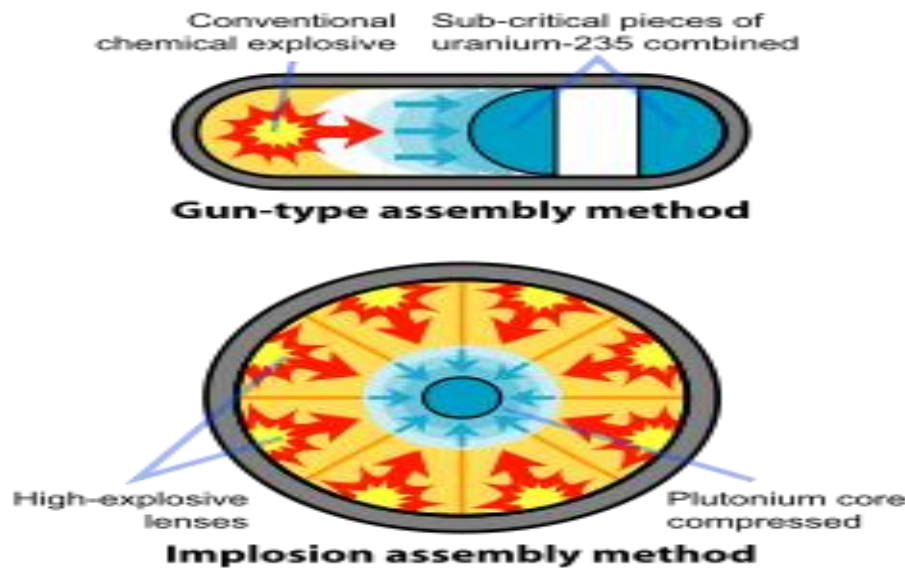
- (TNT) : یو ډول کیمیاوي چاودیدونکی مرکب دی چې د هستوي انرژۍ د واحد په ډول ورڅخه کار اخستل کيږي یعنې د چاودیدونکو موادو قوه اټکل کوي

- داتومي بم دچاودنې یو انځور
- په تخنیکي لحاظ اټومي بم په دوه شکلونو جوړيږي
- Gun type method (۱)
- په دې میتود کې دیوپایپ په دوؤسرونو کې دیورانیم
- دوه ټوټې ایښودل کيږي چې دیورانیم دیوې ټوټې خواته TNT مواد ایښودل شوي وي کله چې TNT مواد وچول شي نو دیورانیم یوه ټوټه په بله باندې توغول کيږي چې په نتیجه کې تعامل شروع کيږي او بم انفجار کوي

Implosion assembly method (۲)

- په دې میتود کې په یورانیم باندې د فشار راوړلو په وسیله چاودنه تر سره کېږي په داسې ډول چې یورانیم دهستی په شکل د
- TNT موادو په واسطه احاطه کېږي کله چې TNT مواد وچول شي نو په یورانیمو فشار راوړي او تعامل شروع کېږي او بم انفجار کوي

- په لو مري انځور کې د ټوپک ډول میتود اودوهم انځور کې د فشار راوړلو میتود ښودل شوي دي
- هغه هیوادونو چې اتومي بمونه یې ازمويلي دي عبارت دي له چین ، امریکا ، روسیه ، هند ، فرانسه ، انگلستان ، پاکستان او شمالي کوریا څخه .

لومړی اتومي بم اودمنهاتن پروژه

- ۱۹۳۹م کال داگست په دوهمه ددوهمې نړيوالې جگړې دشروع کيدو څخه مخکې
- Albert einstein دامريکا جمهوررئيس Franklin roosvelt ته ديورانيم بم دجوړولو لپاره يو خط وليکه .
- دامريکا جمهوررئيس وويل چې ديورانيم سره دکار کولو لپاره يوه کميټه بايد موجود وي او دبتې دتحقيقاتو لپاره ئي څه پيسې هم ورکړې په ۱۹۴۲م کال کې دډيرو ستونزو څخه وروسته امريکا دمنهاتن په پروژه کار پيل کړ او داکار په ۱۹۴۳م کال د US army corps انجنيرانو په غاړه واخسته اودمنهاتن دانجنيرانو دضلعې په حيث وپيژندل شو اودمنهاتن پروژه يې ورته ويله او مشري ئي د
- Leslier groves په غاړه وه دپروژې په داخل کې ډير محلونه شامل وو په واشنگټن کې دHanford محل چې ديورانيمو دغني کولو لپاره جوړ شوی وو
- د Oookridge tennessee محل کوم چې په اوله کې ديورانيمودغني کولو لپاره جوړشوي وو د Los alamos محل چې په نوي مکسيکو کې وو چې ديم دتحقيق انکشاف او ډيزاين لپاره ساينسي محور وو نورو محلونو بالخصوص د Brekley دتشنشع لابراتوارود Chicago ميتالورژيکي لابراتوار په دې پروژه کې فعاله ونډه واخسته .
- ددې پروژې ټولې چارې اوساينسي هدايات دفزیک پوه J Robert oppenheimer له خوا اداره کيدې .
- د ۱۹۴۵م کال دجولاي په شپاړسمه لومړی اتومي بم Trinity دلومړي ځل لپاره دامريکا دنوي مکسيکو د Alamos په دښته کې چې دسمندر دسطحي څخه 7000 فوټه ارتفاع لري وازمايل شو او ماتيدونکي مواد ئي پلوتونيم وو کوم چې په
- Hanford کې حاصل شوي وو

- هغه سائينس پوهانو چي دمنهاتن په پروژه کي يي کار کاوه عبارت دي له
- Winger او Leo szilard ,David ohm , Oppenheimer , Edward teller
- څخه دمنهاتن په پروژه دوه بليونه ډالر ولگول شو

- دلومرني اتومي بم دچاودني انځور

په هيروشيما او ناگاساكي بنارونوباندي استعمال

شوي اتومي بمونه

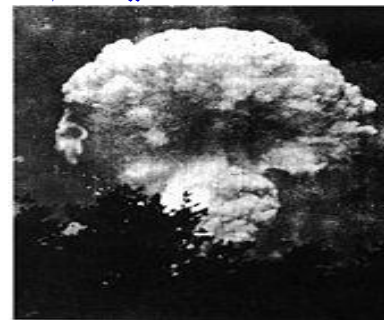
- ددوهم نړيوال جنگ په جريان په ۱۹۴۵م کال دامريکا متحده ايالا تو دوه اتومي بمونه دجاپان په هيروشيما او ناگاساكي بنارونو استعمال کړل دغه لومړي اتومي بمونه وو چي په نړۍ کي استعمال شول امريکا بریتانیا او چين په گډه ۱۹۴۵ م کال دجولاي په ۲۶ نيټه دلوتيس نام داعلامي په اساس دجاپان څخه دتسليمي غوښتنه وکړه مگر جاپان ونه منله چي په جواب کي ئي دامريکا جمهوررئيس ترومن په جاپان داتومي بم داستعمال امر ورکړ چي ۱۹۴۵ م کال داگست په ۶ نيټه ددوشنبې په ورځ دسهار په 8 : 15 دقيقو لومړی اتومي بم Little boy دهيروشيما په بنار وغورځول شو چي د 166000-90000 پورې خلک په کي ووژل شو
- دوهم بم Fat man هم ددې کال داگست په ۹ نيټه دسهار په 11:00 بجو دناگاساكي په بنار وغورځول شو چي 80000-60000 پورې خلک په کي ووژل شو په هر بنار کي تقريباً نيمايي مړينه په لومړی ورځي کي رامنځته شوه دهيروشيما دصحت ديوې ادارې داټکل له مخي د 20-30% خلک داور دلمبو په وجه د
- 15-20% خلک دشعاگانو په وجه اود 50-60% خلک دزخمونو په وجه مړه شول .
- ۱۹۴۵ م کال داگست په ۶ نيټه هيروشيما داتومي بم داستعمال لومړی هدف وو
- له دې څخه علاوه دوه نور ځايونه Kokura او Nagasaki هم داتومي بم داستعمال لومړي هدفونه وو خو دغه بنارونه دهوا دخرابوالي په وجه پاتي شول لومړی اتومي بم ديوې B29 ډوله الوتکي په وسيله چي Enola gay نومیده اودهغه پيلوټ
- Colonel paul Tibbets وو اودهغه همکار Sterling parson وو دهيروشيما په بنار استعمال شونوموړې الوتکه د ۱۹۴۵ م کال داگست په ۶ نيټه ددوشنبې په ورځ دمغربي فاسفيک د North Tinian د field هوائي ډگر څخه والوته دالوتکي درسيدو څخه يو ساعت مخکي جاپاني رادارونو دجاپان جنوبي برخي ته دامريکائي الوتکي رسيدل کشف کړل دراديو نشريات په ډيرو بنارونو ودريدل چي يو ئي هم

- هیروشیما ووڈا 6 ساعته پرواز خخه وروسته الوتکه په 15:08 دقیقو د هیروشیما ښار ته ورسیده او بم ئي وغورځاوه دتیزی هوا له امله الوتکي خپل هدف چې د Aio Bridge وو غلط کړ او 240m لیرې یې په Shima Surgicle Clinic باندې بم وغورځاوه

- دغې بم 13000 ټنه TNT وزن درلود شعاکاني ئي ترډیرې لیرې فاصلي پورې خپرې شوي دغې بم (11Km^2) علاقه تباه کړه اود امریکایانو داتکل له مخې (12Km^2) ښار تباه شوی دی جاپانیانو معلومه کړه چې دهیروشیما 69% آبادي ړنگه شوې او 6-7% نقصاني شوې ده

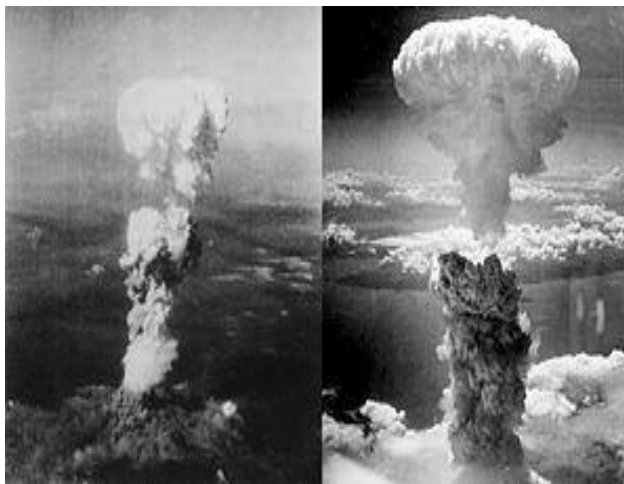
- د 70000-80000 پورې خلک یا تقریباً 30% خلک سمدستي مړه شول او

- 70000 نور ژوبل شول 90% ډاکتران او 93% نرسان مړه او تپیان شول دهیروشیما اوسیدونکو ته داتومي بم په باره کې هیڅ خبرداری نه وو ورکړل شوی

- لومړی انځور د Enola gay الوتکي دی دوهم انځور دهیروشیما د بمبارۍ دی اودریم انځور دجاپان دهیروشیما دښار دی چې د بمبارۍ خخه مخکې او وروسته ښودل شوی دی

- د ۱۹۴۵ م کال داگست په ۹ نیټه دسهار په ۱۱ : ۰۰ بجو B29 ډوله الوتکې (c) ketabton.com: The Digital Library
- Bock s Car چې پیلوټ ئې Major Charles W Sweeny وؤ اودهغه همکار
- Captain Frederick C Bock وؤ دویم اتومي بم Fat Man دناگاساکی په ښار و غورځاوه
- ددویم بم هدف د Kokura ښار وؤ خو دخرابې هوا له امله دناگاساکی ښار وټاکل شو داگست
- په ۹ نیټه دسهار په ۷ : ۵۰ دقیقو دناگاساکی په ښار کې دخطر زنگ ووهل شو په ۸ : ۳۰
- دقیقو خلکو ته وویل شو چې حالات عادي دي او کوم خطر نه شته په ۱۰ : ۵۳ دقیقو دوه
- B29 ډوله الوتکې دناگاساکی ښار ته ورسیدې درې دقیقې وروسته په ۱۱ : ۰۰ بجو د B29
- ډوله الوتکې پیلوټ دپراشوت په ذریعه بم و غورځاوه یوه دقیقه وروسته دچاودنې گردونو
- دناگاساکی فضا و نیوله بم په Urakami valley کې ۴۶۹ متره دځمکې څخه اوچت په هوا
- کې وچاودید او دښار مهمې برخې دیوې غونډۍ په ذریعه بچ پاتې شوي دغه بم د Pu^{239} څخه
- جوړشوی وؤ او ۲۱۰۰۰ ټنه TNT وزن ئې درلوده اوددغې بم دشعاگانو
- رفتار ۱۰۰۵Km/h وؤ دغې چاودنې د ۸۰۰۰۰-۶۰۰۰۰ پورې خلک ووژل .

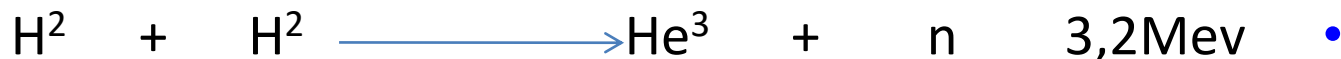
- لومړی انځور د BockCar الوتکې دی دوهم انځور دناگاساکی ښار دچاودنې دی

دهستو یوځای کیدل Nuclear Fusion

دغه تعامل د Fission معکوس تعامل دی مونږ کولای شو چې دهستو یوځای کیدونکي تعاملات په لاندې ډول تعریف کړو

هغه تعامل چې په هغه کې دوه سپکې هستې سره یوځای کیږي او یوه درنده هسته جوړوي د Fusion تعامل په نوم یادېږي

د مثال په ډول د ددوتیریم دوه هستې سره یوځای کیږي او د هیلیم یوه هسته جوړوي د Fusion تعامل په هغه محیط کې تر سره کیږي چې تقریباً د 10^8-10^9 C حرارت موجود وي

څرنگه چې د Fusion تعاملات له حده زیات حرارت کې صورت نیسي له دې وجې نه دې تعاملاتو ته Thermo nuclear تعاملات وائي

د Fusion په تعامل کې د لاسته راغلو موادو کتله د تعامل کوونکو موادو دکتلي څخه زیاته وي او دغه حقیقت مونږ په لاندې معادله کې لیدلای شو

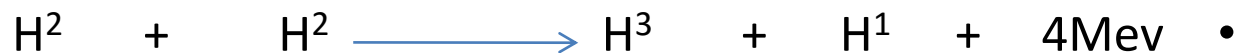

د تعامل مجموعي کتله $4,02277$ (amu) ده او $0,02017$ (amu) کتله په انرژي بدله شویده په دغې طریقي سره یوه زیاته اندازه انرژي لاسته راځي دغه پورتنی عملیه د هایدروجن بم H-bomb اساس تشکیلوي

هايډروجن بم

- هغه وژونکي اله ده چې دهايډروجن دايډوټوپونوڅخه د Fusion تعامل په صورت لاسته راځي ددغه بم استعمال دفوجي مقصدونو لپاره خاص دی دغه بم دهايډروجن ددوه ايزوټوپونو ديوتريم او ديوتريم D-D اويا ديوتريم او تر + یتيوم D-T دتعامل څخه لاسته راځي لکه په لاندې تعاملاتو کې

ددغه تعاملات د 20 مليونه سانتي گريد تودوخې په موجوديت کې اجرا کيږي چې دغه انرژي داتومي بم څخه بغير لاسته نه شي راتلاي نو په دې اساس هايډروجن بم له دوه برخو څخه جوړ دی چې لومړی برخه ئي د Fission بم څخه جوړه شويده چې Primary ورته وائي او دوهمه برخه ئي د Fusion بم څخه جوړه شويده چې Secondary ورته وائي چې په هغه کې هايډروجن دمايع په شکل اچول شوي وي کله چې لومړی برخه انفجار وکړي نو لا زمه تودوخه ددوهمې برخې لپاره برابروي او په دوهمه برخه کې تعامل شروع کيږي او وروسته دوهم بم انفجار کوي دهايډروجن بم بنسټيز جوړښت او نقشه دلومړي حل لپاره دهنګري امريکائي فزيک پوه

• Edward Teller اوپولنډي رياضي پوه Marcin له خوا وکښل شو

• دهايډروجن بم لومړی پټ دلا ندي برخو څخه جوړ دی

• ۱-دپلوتونيم او يا يورانيم کروي شکله پټ چې منځ ئي خالي هسته لري

• ۲-دهايډروجن اتوم ايزوټوپ دترينيموم غاز

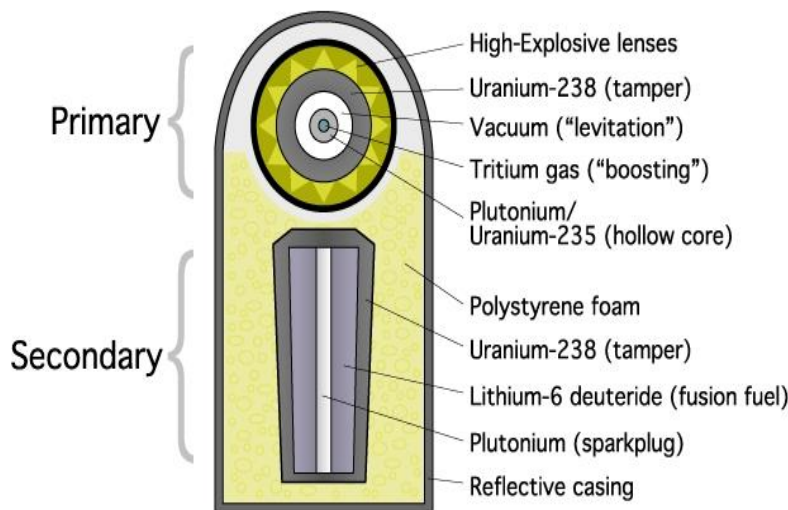
• ۳-دهوا نه تشه برخه ۴- په لوړه کچه چاوډيدونکي عدسني

دهایدروجن بم دویم پټ دلا ندې برخو څخه جوړ دی

۱-دهایدروجن غاز ایزوتوپونه دیوتریم اوتریتیوم چې دمایع په شکل وي

۲-د U^{238} پوښ (Tamper)

۳-Reflective Casing

دهایدروجن بم فزیکي شکل

دهایدروجن بم چاودنه په حقیقت کې دهغه نورو اتومي بمونو څخه زیاته ده کوم چې د

Fission تعامل په اساس جوړ شوي دي هایدروجن بم تر اوسه ازمايل شوی دی خو په جنگونو کې استعمال شوی نه دی دهایدروجن لومړی بم د Ivy Mike په نوم د امریکا له خوا په ۱۹۵۲م کال دنومبر په لومړۍ نیټه د فاسفیک په بحیره کې وازمايل شو چې 1,2 ملیونه ټنه TNT وزن ئې درلوده

دندری ترټولو ستر هایدروجنی بم چې تر اوسه ازمويل شوی دروسني له خوا ازمويل شوی چې
57 ملیونه ټنه TNT وزن ئي درلوده اودتزار Tasar په نوم یادیري

• دتزار هایدروجنی بم انځور

• ویل کیري چې روسني ته داتومي بم ټکنالوژي دیو جرمني کمیونست فزیک پوه

• Klaus Fuchs په واسطه پخواني شوروي اتحاد ته په پټه ولیردول شوه نوموړی فزیک پوه
دشوروي اتحاد دامنیتي ټولني KGB یو وتلی جاسوس غړی وو

• دتزار اتوم بم په ۱۹۶۱م کال داکتوبر په درویشتمه نیټه دیو روسي فزیک پوه

• اندري زاخاروف په لارښوونه دارکتیک په بحیره (Arctic Sea) کې وازمایل شو په دې تړاو
فزیک پوه زاخاروف دشوروي اتحاد دهایدروجنی اتومي بم دپلار په صفت وپیژندل شو

• دتزار هایدروجن بم رادیواکتیف گرد (Fallout) داتوموسفیر 64 کیلو متره لوړ پورته شو اورنا
ئې 1000 کیلو متره لیرې واټن کې ولیدل شوه

- دتزار هايديروجن بم دچاودني انځو
- داتومي بم انتقال

• اتومي په څو طريقو سره خپل هدف ته انتقال اواستعماليري

- ۱ - د Gravity Bomb طريقه : په دې طريقه کې اتومي بم د يوې الوتکې په وسيله خپل هدف ته انتقال اواستعماليري لکه په هيروشيما او ناگاساکی بنارونو باندې چې د B29 ډوله الوتکې په وسيله استعمال شول چې دادهستوي وسلو داننتقال لومړۍ طريقه وه
- ۲ - د ICBMs طريقه : په دې طريقه کې اتومي بم داتومي کوپړۍ (War head) په شکل په يو بالاسټيک توغندي (Ballistic missile) باندې نصبيري اوبيا دتوغندي په واسطه خپل هدف ته انتقال اواستعماليري چې دې طريقې ته
- Intercontinental ballistic missile يا (ICBMs) وائي اوکوم توغندی چې په دې طريقه له سمندر څخه توغول کيږي نودې طريقې ته بيا
- Submarine launched ballistic missile يا (SLBMs) وائي

په دې انځور کې يو SLBMs بالاسټيک توغندی بنودل کيږي چې دامريکا دسمندري هواوؤ له خوا نوعول شوی دی

- ۳ - MIRVs طريقه : په دې طريقه کې په يوبالاسټيک توغندي باندې زياتې اټومي کوپړۍ نصبېږي ترڅو مختلفو هدفونو ته ئې وتوغوي چې دې طريقې ته

- Multiple independently targetable reentry vehicles يا (MIRVs) وائي لکه دامريکا Peacekeeper missile چې کولای شي 10 اټومي کوپړۍ په يوځل وليږدوي

- دامريکا د Peacekeeper missile انځور
- همدارنگه د اټومي وسلو د ليردولو نور ډولونه هم شته لکه Artillery shell
- Land mines Nuclear depth charges , او دامريکا د متحده ايالاتو له خوا په يووخت کې د Anti-Submarine warfar torpedoes د يو اټومي Mortar ازمايل شوي وو .

پای

پوینت پی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**